

Előfizetési árak:
egész évre 8 kor., félévre 4 kor.,
negyedévre 2 korona.
Egyes szám ára 16 fillér.
Hirdetések mértékelt árak szerint.

A lap megjelenik minden est-
törtékm.

Felolvas szerkesztő:
BRANKOVICS GYÖRGY.

PESTMEGYE SZABADELVÜ KÖZÖNSÉGÉNEK HETILAPJA. 65

Egyenes felhívás!

Ujpest, január 4-én.

A sötét vérű emberek szívében harag és gyűlölködés lakozik. A harag ostoba, a gyűlölködés vak; ennek következtében egyik sem emelkedhetik a műveltségnek ama fokára, amelyen minden kérdés, a józan ész szabályai szerint, tárgyilagosan tárgyalható, s az igazságot kideríthető; ennek következtében egyik sem képes az eszközeit megválogatni s mind a kettő a legdurvább fegyverekkel harcol, mind a kettő addig dobálódik a sárral, amíg önmagát is teljesen be nem sározza. Ezért mondja a német közmondás hogy „Az ostobaság ellen az istenek is hiába küzdenek”; ezért mondja az olasz példaszó, hogy „A gyűlölet: vérbe temet”; ezért kínálgatja az angol az elsőt zubannyal, a másodikat kényszerzubbonyval; ezért küldi a magyar a haragos és gyűlölködő embert...

Hogy hová küldi, találják ki azok, akik az egyik vagy a másik kategóriához tartoznak, mi csak azon csodálkozásunknak, megdöbbenésünknek adunk kifejezést, hogy találkoznak, társadalmilag különben nagyon derék s a polgári életben nagyon tisztességes emberek, akikkel a napnál is világosabb s tisztes elmondott magyarázat sem képes a dolgok állását megértetni, akik még a megyei, miniszteri határozatokkal szemben is hirdetik a törvénytelenégeket, a sérelmek létezését.

Ezek az urak még az ó-esztendőben is kiöntötték úgy a fekete vérüket, mint a fekete tintájukat, s úgy a képviselőtes-

tületi közgyűlésen, mint a lapjaikban egy nagy-idei kirohanást csináltak.

A képviselőtestület közgyűlésén, a költségvetési előirányzat ama tételének a tárgyalásánál, amely a járda-építési költség-részletfizetést irányozza elő, egy aszfalt-vitát hevenyésznek a 95,817 koronára parázsánál s az egyik képviselő váltig vitatta, hogyha bár „egy év óta fizetjük az aszfalt-járda költséget, még most se tudjuk, mily alapon történt a kivetés” s nem tudás alapján nemcsak utasítani követelte az előljáróságot, hogy terjessze be az aszfalt-járda kivetést és számadást, hanem még a fizetést is kívánta felfüggeszteni. Egy másik képviselő ur pedig határozottan kijelentette, hogy „nem ismeri el a járda elszámolás törvényességét”.

Türelem Istene, el ne hagyj! Gondolá magában e kirohanások hallatára a közigazgatás jegyzője s újra megmagyarázta a gyengébbek kedvéért, hogy: „Az aszfalt ügyben a képviselőtestület határozata körvonalozta az előljáróság és a közönség kötelességeit. E határozatokat megerősítette a megye és a miniszterium, elhatározta-egyszerűsítésként történjék a kivetés és a fizetés. Megmagyarázta továbbá azt is, hogy: „A kivetés adminisztratív dolog, mely nem a képviselőtestület dolga; hogy a kiszámítás felülvizsgálását és az átvételt az államépítészeti hivatal eszközölte; hogy az átszámításról, a kivetett összegekről minden fél értesített s vagy belenyugodott vagy nem nyugodott bele, hogy azok, akik bele nem nyugodtak s pörrel támadták meg az előljáróságot, nemcsak

az első bíróságok, hanem a belügyminiszterium s a közigazgatási bíróság által is elutasítottak s még a perköltségek megfizetésében is elmarasztaltak”. Megmagyarázta végre azt is, hogy: „A járdaburkoló vállalkozó a járda lejtészinbe hozásáért 5 krt kapott méterenként, de a lejtésinézés folytán kiemelt tőld az utcára jutott, ezt tehát vagy mozgósítani kellett, vagy az uteza nivójára kellett helyezni. A földtömeg mozgósításának a költsége aztán kivetetett az egész utca háztulajdonosaira, a mi éppen olyan természetes, mint az, hogy a 2800 számszerinti kivetésbe itt-ott hibák csuszhattak be, a melyeket azonban az előljáróság minden egyes esetben a legnagyobb készséggel helyesbített. Ma már azonban utólagos rekriminációknak nincs helye!”

Nem is volna, ha az emberek józan elméjére hébe-korba sűrű ellenzéki köd nem borulna.

A lapokban, különösen az „Ujpesti Közlöny“-ben, tárgyilagossá és józan érvek helyett, a személyes gyűlölködés olyan hangon szólalt meg, a melynek kifejezéseit egy vezető cikkben nem ismételték meg, de a mely arra készítet, hogy az „Ujpesti Közlöny” ciklóját egyenesen felhívjuk arra, miszerint: senkit ne gyanúsítson tovább burkolt alakban, hanem nevezze meg nyíltan azon klikknek a tagjait, amely a dupla napidijakból és a községi javakból élőködik és bizonyítsa be állítólagos önérdkü garázdálkodásait!

Nevezze meg nyíltan azt a bennfeuntest, a kinek a község vagyonából

Művészestély.

(Rendezte az „Ujpesti Közművelődési Kör” saját helyiségeiben 1899. évi december 31-én.)

Jolánka náthás. Ha pedig valaki náthás, akkor nagyon gyakran használja a zsebkendőjét, még ha oly finom metszésű orrocskája van is, mint neki.

Igy történt aztán meg vele, hogy a csipke szegélyű kendővel együtt kihúzta a zsebéből Bigyi levelet is, amely észrevétlenül a földre esett. Egy élelmes szédőgyerek felkapta, szaladt vele a nyomdába s ott hamarosan kiszedte. Így szól a levél:

„Kedves Jolán hugom! A huszadik század első napján írok neked valamit a múlt század utolsó napjáról. Eddig kis lány számba mentem, ma már nagy lány vagyok. Azzá telt engem a mi kedves papánk. Hogy mi módon tett nagygyá, azt majd a levél végén tudod meg, mert az ostor is a végén csattan. Egyebiránt úgy kezdődött a dolog, hogy egy Szel Manó nevezetű ur, aki különben gyógyszerész, s akinek az a kötelessége, hogy több urral az asszonyok és lányok mulattatásáról gondoskodik, művészestélyt rendezett. A papa azt mondta a mamáknak: »Édes cziczám, erre az estélyre maga is, sőt a Bigyi is eljőn». Ismered a mi czukros mamánkat. A papánk

akarátat parancsnak veszi mindenkor. Azt válaszolta: »Jól van, kedves cziczám, elmegyünk». Ebből a rövidke szövegből következtetheted, hogy este 7/9 órakor már ott álltunk a »Közművelődési Kör» nagy termében. Azt el tudtam képzelni, hogy nem egyedül leszünk, de hogy ennyi sok leány papája elhozza a mamáját, az meglepett. Mert hát több volt a mama, mint a leány. Tapasztaltabbad, hogy a hallásom kitűnő. Akarva, nem akarva, meg kellett hallanom a férfiak ilyen megjegyzéseit: »Menynyi sok szép asszony! De meghalottam azt is, amit az előadó művészekről mondott egy ur a másiknak, akiről később megtudtam, hogy kritikusok. Leirom a miket hallottam: A mikor a pódiumra lépett és a zongorához ült Manné-Löffler Renée, szíves taps üdvözölte őt. Előadta: Rafflól *La fleur* és Chopin-Liszt-től *Chaut polonaise* című műveket élvezetesen, kitűnő precizitással. Aztán Hédervári Erzsike állt a zongora elé és a »Büvös vadász«-ból énekelte el a nagy áriát, Erzsikét jó hír előzte meg. Már megelőzőleg énekelt a Royálban, igen kényes közönség előtt, szép sikerrel. Most is ragyogtatta mezzo-szoprán hangját, mely különösen a magasabb regiszterekben kellemsen csengő. A műsor szerint, még az »Álarczos bál« nagy áriáját is előadta biztos hang- és lélekzetvételrel. M. tagadás benne, az alsó hangok vibrálnak és csiszolásra szorulnak. Mindkét esetben Erkel Gyula zeneakadémiai főigazgató kísérte őt zongorán. Bartókne-Goldmann Kornélia művészi felfogással ját-

szolta hegedűn Hubay: »Mazurka és III. csárda jelenet« című művét. Zongorán Manné kísérte. Varsányi Irén a Vígyszínház művésznője: »Oh azok a férfiak« című ismert és sokszor hallott monológját csövegte el, Ujváry Károly, a Népszínház művésze pedig az arczjátékával és egy improvizált cigány monológgal kacagattatta meg a hősegtől immár levegő után vágyakozó közönséget. Mondanom sem kell, hogy a sok elismerő tapsból kijutott minden egyes művésznőnek, elanynyira, hogy egy-egy számmal meg kellett toldaniok piecejüket. A hangverseny után táncz következett. A véletlen közelembe hozta Krix-Kraxot, akit te is ismerhetsz arról, hogy mindig elcsente a leveleidet. A jelen voltak a következőképp írta le. Ebben Schön Bernát segédkezett neki Leirtak néhány to illetet is, s általánosságban úgy találták, hogy azok igen szépek és pazarak. Nos, az asszonyok: Sonnenfeld Miksáné (egkek tafota bluse), Fornheim Izidorné (kék moire), Ehrenwald Vilmosné (fekete csipke), Ehrenwald Paula (lila selyem), Dr. Kiss Sándorné (piros ponné, fekete tül), Dr. Biró Gyuláné (fekete bársony derék), Ehrenwald Lászlóné (türkizkék bluse), Gottlieb Adolfné (rózsaszín csipke és gázbetéttel), Erben Samuné (selyem pointles), László Antalné (tafota spanyol áttéttel), Friedmann Edéné (kék batisz, pointtes csipke), Szel Manóné (grenadir selyem), Hevesi Vilmosné (brokát rózsaszín bluse), Fornheim Gyuláné (helyotrop satin), Fried Vilmosné (világos bluse, fekete alj, krem csokor), Fuch

hamarabb lett 2 emeletes háza Budapestben, mint a községnek az István-téren és bizonyítsa be, hogy az illető a közvagyon elcserélte.

Nevezze meg annak a lapnak szerkesztőjét, a ki községi dotációban részesül s bizonyítsa be, hogy abban csakugyan részesül.

Nevezze meg és bizonyítsa be annál is inkább, mert ezt nemcsak a község érdeke, hanem a közvélemény is követeli, de követeli azok tisztessége is, a kik burkoltan meggyanusítottak, s a kik nem lévén megnevezve, védelmükre a törvényes eljárást, minden kételyt kizáró alapon igénybe nem vehetik.

Ha pedig nem tudja megnevezni s nem tudja bizonyítani: akkor vitázzon, küzdjön józan és tárgyilagos érvekkel, de ne írjon a személyeskedés durva tollával, ne küzdjön a gyanu piszkos fegyvereivel, mert ezek sem Újpestenek, sem az újpesti hírlapirodalomnak, sem magának a személyeskedő, gyűlölködő, gyanúsító cikkirónak díszére, javára nem válnak.

Az egyenes felhívásra nyílt választ kérünk.

Egyebekben béke velünk az új esztendőben!

**

A községi képviselőtestület közgyűlése.

— 1899. decz. hó 30-an. —

Községünk képviselőtestülete, közgyűléssel zárta be az ó-évet, még pedig oly közgyűléssel, amely méltó zárkővet képezte egész múlt évi munkásságának. Tudatában ugyanis annak, hogy a községi ügyek vezetése a legjobb kezekbe van letéve, minden lényegesebb vita és lényegesebb módosítások nélkül egyhangulag (és felebezés nélkül!) elfogadta az előljárásnak az 1900-ik évről szóló költségvetési előirányzatát, amely a következő tételéből áll: (Lásd lapunk mellékletét.)

A költségvetési előirányzat egyes tetelein tárgyalásánál határozatilag kimondotta a képviselőtestület:

1. Dr. Hedervári Soma indítványára, hogy a községi mernöki állás véglegesítendő s ennek kereshatárait az eljárási szabályrendelettel készíttendő.

2. Dr. Kiss Sándor indítványára, hogy jövőre a költségvetési előirányzat tárgyalását a számvizsgáló bizottság jelentésének a tárgyalása előzze meg.

3. Mady Lajos, dr. Hedervári Soma és dr. Kiss Sándor indítványára, hogy a községi tisztviselők és szolgák nyugdíjazása tárgyában az előjárás által egy nyugdíj-szabály készíttendő.

4. Szőnyi Rikhard indítványára, hogy a megyei hatóságnál kieszközölendő, miszerint a jegyzői nyugdíj címén befizetett összegek nyugtáin azon év is tüntetessék ki, amelyre a nyugdíj befizetett.

A képviselőtestület közgyűlésének második fontos tárgyát dr. Sámuel László budapesti ügyvédnek azon jelentése képezte, melyben a székesfőváros kisajátítási perében a község képviselőtestületében tett lépéseiről és azok eredményeiről számol be és a további teendőkre előterjesztést tesz.

A jelentés következőleg hangzik:

Tekintetes Előljárásság!

Még az 1893. évben Budapest székes főváros megindította azon lépéseket, melyek az általa felállított vízművekkel kapcsolatban kisajátítási eljárást tettek szükségessé. 1893 márczius havában a kisajátítási terv megállapításánál a község megtisztelő megbízatása folytán, érdekei képviselőtestületében a kiküldött bizottság előtt tárgyaltam és odatöröktem, hogy a terv megváltoztatásával a vízművek nem a jelenlegi helyen, hanem 3 kilométerrel távolabb létesíttessenek és ezáltal a községnek Dunapartja továbbra is használatban maradjon. Másodsorban oda töröktem, hogy a Dunapart használata a vízművek daczára is megengedjék és végül, hogy amennyiben mindezen kívánságok a Salbach-féle terv folytán kivihetetlenek lennének, az esetre a község az összeírásba, mint károsult felvételek fel, hogy ennek alapján kártalanítási igényt érvényesíthesse.

A beható tárgyalás daczára, szemben a fővárosnak ugyszóiván országos fontosságú érdekeivel és a meghallgatott külföldi szakértők véleménye alapján, a kiküldött bizottság kérelmünk első és második részét mellőzte, de az összeírásba mint kártalanítandó felet Újpesten is felvette. A kereskedelmi miniszterium, ahova a község nevében felfolyamodással eltem, látva ezen nagy érdeket, mely a községet Dunapartjához fűzi, feloldotta az első határozatot és újabb tárgyalást rendelt el, éppen azon okból, hogy mód és alkalom nyíljon valamely a község érdeket biztosító megoldásra. Az újabb tárgyalás sem volt képes erre nézve módot nyújtani és a bizottság újolag az első határozatnak megfelelőleg döntött, mire újból felfolyamodással eltem és a miniszter legnagyobb meglepetésünkre a tervet nem csupán érintetlenül helyben hagyta, hanem azonkívül a községet az összeírásba fel sem vette és így ezen határozat által igényétől elűtett. Ily körülmények között, tekintve, hogy a község már alapítása alkalmával a Dunapart használatára nézve jogot nyert és gróf Károlyi Sándor Ónagyméltósága 1893. évi márczius hó 5-en kelt nyilatkozatával a község jogát, az ő tulajdonjogának fenntartása mellett, újból megerősítette, módot kellett keresni arra, hogy a községnek jogai érvényesítésére valamely törvényes alapot teremtsünk, miután a kisajátítási összeírás és ezen alapuló eljárás során jogai érvényesítésétől elűtett.

Ezen módot a község képviselőtestületében én abban találtam, hogy a kártalanítási eljárásnál a bíróság előtt a község érdeket és jogát szintén belevontam azon kijelentéssel, hogy habár tudom azt, miszerint a kisajátítási eljárás során csak az összeírásban foglalt érdekek terjeszthetők elő kívánalmaikat, mégis, tekintve, hogy a gróf Károlyi Sándor nevében álló Dunapart használati joga a községet megillette és hogy ennek elvonása által kárt szenved, ezen kár megállapításánál a község bár csak közvetett, de rendkívüli módon érdekelve lévén, kértem, hogy a község által is részben előterjesztendő kívánalmak szinten vizsgálat tárgyává tetessenek és a bírói ítéletben, ha nem is a község, hanem a tulajdonos javára, de külön megállapíttassanak.

A község képviselőtestületében elfogadtam azon álláspontot, amelyre sajnos a miniszteri határozat bennünket szorított, hogy gróf Károlyi Sándor tekintendő alakilag kisajátítást szenvedettnek és hogy ennek folytán a községünk fennforgó viszony elbírálása a kisajátítási kártalanítás keretén kívül esik; azonban, miután a becsatolt nyilatkozat által is kimutattam, hogy a községet a Dunapartnak használati joga megilleti, ezzel egyszersmind azon érdeket is igazoltam, mely a községet a kártalanítás tetelei összegének és módjának meghatározásánál illeti és erre való tekintettel kértem a község nevében előterjesztett kívánalmaknak tárgyalását és illetőleg a becsatolt bizottság által való megállapítását. Tettem ezt annál inkább, mert a gróf saját kívánalmait előterjesztésénél, a kívánt tetemes kártalanítási összeg tetelei felsorolásánál egészen mellőzte a község által gyakorolt jogok címén való kártalanítást, úgy, hogyha a község, bár mondhatom nem szorosán a törvény keretében, de nem nyer módot arra, hogy az őt illető címeken is felszámítást tessen és ez bírói megállapítás tárgyává tetessék, mondhatom, ha ez elérhető nem lett volna, úgy az ügy állása szerint a község a tőle elvont jogokkal szemben, semminemű megerősítést többé nem kaphatott volna.

Ezen előre látott szempont vezérelt tehát midőn a község nevében a kártalanításra vonatkozó kívánalmakat a jelzett alapon és indokok mellett a bíróságnál előterjesztettem és éppen a tárgyalás ezen folyamán ért azon kellemetlen incidens, hogy Tanos Pál, mint a község bírája, a törvényszék előtt megjelölve, a község nevében jegyzőkönyvre adta azon nyilatkozatát, hogy a községet ezen kártalanításnál semminemű címén jog meg nem illeti és ilyet érvényesíteni nem is kíván. Ezen a község érdekeivel homiokegyenest ellenkező nyilatkozat csak megnehezítette a törvényen kívüli helyzetből folyó állapotot, de ennek daczára, annak kijelentése mellett, hogy a község bírájának ezen nyilatkozata nemcsak a község érdekeivel, de ellentétben van az ő jogkörevel is, alakilag továbbra is fenntartottam a község igényét.

Az évekig húzódtott ügy során igyekeztem a község által is kirendelt szűkebb bizottsággal való érintkezés útján, de a városnál magánál is beszerzett adatokat összegyűjteni amelyekkel a község vesztett jogát értékelni igyekeztem; egyszersmind a szakértői bizottságot is szóval és adatokkal világosítottam fel a vesztett és elvont jogok mérve és értéke tekintetében.

Harcban állottam nem csupán a kisajátító székesfőváros képviselőtestületével, mely a községnek minden beavatkozását visszautasította azon alapon, mert az összeírásba felvéve nincs és mert ezen kívül sem ismerte el jogát, melynek nagyobb bizonyítékául magának a község bírájának jegyzőkönyvében tett nyilat-

Lajosné (fehér duchés), Dr. Lichtmann Henrikné (lila tafota, fehér csipkedisszel), Sonnenfeld Lajosné (drap selyem), Zsoldos Jánosné (angol minta fekete-fehér csíkokkal, selyem csipkedisz), Dr. Hedervári Ernőné (koczkás selyem), Hedervári Hugóné (fekete tafota). Ezúttal mutatónak arra nevezte, hogy mily pompás izlést fejtettek ki a hölgyek toillette dolgában, elég enynyi. Am a következő hölgyek sem maradtak az előbbieknél mögött. Így: Dr. Holló Arthurné, Aczél Beláné, Popper Sándorné, Dickmann Gyuláné, Deutsch Antalné, Lichtenstein Lipótné, Fuchs Samuné, Fuchs Bernátné, Friedmann Arminne, Deutsch Zsigmondné, Schwartz Jakabné, Körösi Lajosné, Guttmann Lipótné, Diamantstein Lajosné, Dr. Lichtmann Mórné, Fornheim Zsigmondné, Fornheim Gyuláné, Dr. Kont Ivorné, Klein Ignáczné, Leiner Samuné, Armbruster Jakabné, Gerő Zsigmondné, Klein Klára, Weisz Adolfné, Perlesz Gerzsonné, Weisz Mórné, Klein Henrikné, Neufeld Fülöpne, Dörner Nandorne, Steiner Lipótné, Özv. Hassan Adolfné, Lindt Jánosné, Dr. Décsiné, Janovits Gyuláné, Dr. Elsner Simonné, Winternitz Gyuláné, Schön Bernátné, Fischer Antalné, Guth Pálné, Ugró Gyuláné, Lauferné, Erker Andrásné, Fekete Endréné, Friedmann Miklósné, Reismann Jakabné, Friedmann Andrásné, Gerstner Lajosné mind szebbnél-szebb öltözékükkel emelték a fényt és pompát. A leányok aránylag kevés száma: Elsner Ella, Elsner Etelka, Janovits Irén, Janovits Jolán, Schön Ilona, Mady Vilma, Kraus Irén,

Wagner Szidonia, Popper Mariska, Weisz Ilonka, Altman Terka, Fekete Ilona, Deutsch Margit, Schwartz Riza, Weisz Jenny, Berger Laura, Klein (Csunya) Bella, Kohn Margit és Zsoldos Ilona.

Fogalmad sines, hogy a mikor a mamák a papákkal együtt azért mentek az estélyre, hogy az ó-évtől elbucszanak és köszöntsek az újat, milyen *ricsaj* fejlődött ki. A *ricsaj* annyit tesz, mint szilaj kedv. Ezalatt a *ricsaj* alatt leplem én a nagy lányok sorába a Vilmaéskával együtt, akik az én mamám gardirozott. Elállt a szemem, az ajkam nema maradt, mikor a papánk kihuzta a zsenkendőjét, int a cigányoknak s amugy istenigazában járja sölóban a ropogást. Kérdőleg a mamára nézek. De nem sokáig nezhettem, mert a Gerő Zsigmond ur oda ugrik a papánk mellé. Azt hittem, hogy merényletet akar elkövetni a papánk ellen. Kellemesen csalódtam. Most már ketten, majd négyen, utóbb tizenegyen is rugták a port asszonyokkal vegyest, akiknek a konty alá való nektár hajnal pirosságot ütletett az arcukra, gyémánt ragyogóvá tette tekinteteiket. Minő chaosz! A mama csak mosolygott. Nem tagadom, én is. Amely leánynak ilyet látni szabad — azt mondja a mama — az már nagy lány. Én ma láttam életembe először ilyet, így hát mátol kezdve vagyok nagy lány. Páh, kis hugom! Bigyi s. k. k.

A levél másolatát azzal hitelesítem, hogy a valóban ritka kedvvel lefolyt mulatságot reggel 7 órakor piritos-kenyér fejezte be, jó bedörzsolve foghagymával. *Krix—Kraz.*

tokat halmoz egymásra; a legmagasabb szempontból nézi az eseményeket, amelyeknek erkölcsi rugói ma ép oly időszerűek, mint akkor voltak. Igaza van, amikor azt mondja, hogy a római császárság megalapítása — a pápaságot nem tekintve — a legnagyobb politikai mű volt, amelyet valaha emberi elme teremített. Napoleon vagy Bismarck alkotásait nem lehet vele összehasonlítani. És igaza van akkor is, amikor a régi mozgalmat és szereplőket oly dramatikusan és közvetlenséggel festi, mintha egy divatos színjátékot mutatna be. Mert Julius Caesar, Antonius és Kleopatra, Coriolanus jelleme, mint ezt Shakespeare kidomborította, örök életű, mert a közélet nagyjai ma épp oly mohó epikureusok, mint amilyen Ciceró volt, mert a nép ma is tódul oda, ahol kegyeret és látványosságot kap, mert a társadalmi és gazdasági forradalmak folyton megújulnak, az augurok ma is keveset beszélnek és ravaszkodnak, a gladiátorok pedig ma is haldokolva köszöntik urokat. Nagy, igen nagy gyönyörűséggel követjük *Geréb* doktori hosszú Odysseájában. Követjük, mert a római világ még soká nem fog összedőlni. Nero vilájanak romjai közt kétezer év múltán megtalálták egy tengeremléki fülkében sértetlen szépségben a belvederei Apollót: — ki tudja, még mit és mennyit fognak találni a roska'ag falak mellett!

Ötödeve jártam utoljára Rómában. Éjszakként a Via Corson sétáltam. A Columnatérn hallgattam a zenét, a villamos ivlámpák alatt néztem a magas asszonyokat, akik fénylő fekete hajukkal, nagy portiaszerű szemükekkel, amely a végtelenbe néz, úgy festettek, mint régi patricius lányok és fehérbe öltözött pogány papnők. A Mediceiek kertjéből pedig, ha csönd lett, elhallatszott a szökőkút moraja. Most, hogy e könyvet, amely előttem van, forgatom, elfog a szomorúság. Eszembe jut, mily szegényesek emlékeim e mesészerű gazdagsághoz képest, amely ebben a műben le van írva! Mily csekélyke töredék az, amelyet egy elsüllyedt világból megláthat egy ember és egy nemzedék szeme! Mi persze nem felelünk más, csak lapozgatunk a könyvben, amelynek belüli fölött nagyobb áradat hullámozik, mint a Via Corson és lapozgatva e könyvben úgy érezzük, hogy belesodródunk egy kétezer éves tolongásba, amelynek még nincsen vege.

Dr. Molnár Géza.

H I R E K.

Lapunk mai száma, az ünnepek miatt egy nappal később jelent meg.

— **Ujvári tisztelgések.** Az újév első napján temérdek beszéd és jókívánság hangzott el a politikai és társadalmi világban. A politika nem tartozván lapunk keretébe, így csak azon újvári tisztelgésekről emlékezünk meg, amelyek közegünk társadalmi köreit közelebről s közvetlenül érintik. Nevezetesen: *Pestvármegye* központi tisztikarát *Beniczky* Lajos alispán vezette *Beniczky* Ferenc főispán elé. Az alispán a politikai helyzet és a közigazgatás állapotának javulását konstataálta. A megye nyelve még nem teljesen egységes, vannak idegen ajkú községek, de ezek nem maradnak el hazafiság dolgában a legtöbbszörökerebb magyaroktól sem; a közigazgatás főkötelessége lesz e hiányt orvosolni, s a községeket magyarosítani. A főispán válaszában reményének adott kifejezést, hogy a kedvezően megváltozott politikai helyzet a közigazgatásban is érezhetően fogja a jótékony hatását.

— **Az újvári járásbírói főnökénél** *Cserba* Ferenc kir. tábla-bírónál a járásbírói tisztikara s azután az újvári ügyvédek tisztelegtek testületileg. Az ügyvédek érzelmeit *Adams* Lajos tolmácsolta rövid de jól átgondolt csinos beszéddel, mire *Cserba* Ferenc kir. tábla-bíró, a jókívánságokat megköszönve, örömeinek adott kifejezést, hogy az újvári ügyvédi karnak minden egyes tagjával, itteni működésének már első napján kezét szoríthat s arra hívta fel őket, hogy minden kérdésben teljes bizalommal forduljanak hozzá, mert csak vállvetett erővel s egyetértő közreműködéssel fogják azt a szép és nagy feladatot megoldhatni, amely megoldásra vár.

Az előljárási tisztviselői: *Lindt* János bírónál és *Zsoldos* János közig. jegyzőnél tisztelegtek testületileg. Az egyházak lelkészeinél pedig az egyháztanácsok világi elnökeikkel az élükön, mondták el üdvözlőüzenetüket.

A vármegye tisztikara később *Beniczky* Lajos alispánnál és *Fuzekas* Ágost főjegyzőnél is elmondta jókívánságait.

— **Az újvári járásbírói ügyrendi és helyi beosztás** a következőkben közöljük. **A) Ügyrendi beosztás:** *Cserba* Ferenc kir. ítélőtáblabíró: Elnöki ügyek. Perek. Megkeresemények. Lakbérleti ügyek. *Dr. Berger* Rezső kir. aljárásbíró: Vizsgáló bírói ügyek s az ezeket megelőző megkeresések. Örökösödési ügyek. *Dr. Székács* Aladár kir. aljárásbíró: Telekkönyvi ügyek. Ujtított sommás perek. *Dr. Lisszauer* Lajos kir. aljárásbíró: Egyezségi ügyek. Fizesési meghagyások. Vetség s kihágási ügyek. Végrehajtási ügyek. **B) Helyi beosztás.** A Liliom-utcai Becze-fele háznak földszintjén az 1. sz. a. *Dr. Lisszauer* Lajos kir. aljárásbíró. 2. sz. a. A II-ik számú jegyzői iroda. 3. sz. a. *Dr. Berger* Rezső kir. aljárásbíró. 4. sz. a. Az I-ső számú jegyzői iroda. 5. sz. a. *Cserba* Ferenc kir. ítélőtábla bíró. 7. sz. a. Telekkönyvi iktató. 8. sz. a. Polgári büntető és telekkönyvi irattár. 9. sz. a. *Dr. Székács* Aladár kir. aljárásbíró. 10. sz. a. Telekkönyvi hivatal. A jegyzői irodák felek részére nyitva vannak d. e. 9—11 óráig. A telekkönyvi iktató nyitva van d. e. 9—11 s hétköznapokon d. u. 3—5-ig. Az irattár nyitva van d. e. 9—11-ig. A további részleteket, melyek az újvári járásbíróihoz tartozó községeknek és a közönségnek teljes tájékoztatására szükségesek, lapunk legközelebbi számában hozzuk.

— **Pestmegye közgyűlése** Pest-Pilis-Solt-Kiskun-vármegye evnegyedes közgyűlés január hó 8-án, hétfőn délelőtt 10 órakor kezdődik.

— **Az újszázad a templomokban.** Nemcsak Vilmos császár ünnepelte meg isteni tisztelettel január 1-jének első percében az újszázadot, hanem a világ összes római katolikus templomai is, amelyekben XIII. Leó pápa rendelkezése éjféli misék tartattak s a hívők Istent dicsőítve leptek át az ó-évből az újévre, a tizenkilencedikből, a huszadik századba, amelynek tiszteletére a folyó év szent évnek jelentetett ki. Az újvári római katolikus templomban *Iliek* Vince esperes-plebános tartotta az új század éjféli miséjét, amely alkalommal, daczára szokatlan voltának, zsufolásig megtöltötték a hívek a templomot.

— **Műtanrendőri bejárás.** Mult évi december hó 29-én tartatott meg a B. U. R. vasut Árpád-uti sínvonalának és a Wolfner gyár iparvasutjának a műtanrendőri bejárása. A bejárásnál *Söpkés* Sándor főfelügyelő vezetése mellett jelen voltak: A közíg. bizottság részéről *Lángos* Kálmán arvaszeki ülnök és *Mészölyi* László jegyző. A vármegye részéről: *Ivanka* Pál főszolgabíró; *Ujpest* közíg. részéről: *Zsoldos* János jegyző és *Hoffer* Miksa mérnök; a közúti vaspálya társaság részéről: *Steller* Antal üzemvezető igazgató; a B. U. R. vasut részéről *Faller* Mihály főmérnök; a Wolfner gyár részéről: *Wolfner* Nándor, s a rendőrség részéről: *Kolozsváry* Gyula. Az Árpád uti bejárásánál *Ujpest* közíg. nevében *Zsoldos* János jegyző panasszal élt s panaszát a jegyzőkönyvbe is felvette. A panasz tartalma abból áll, hogy a most alkalmazott, talpfával ellátott vignolsin használata mellett, a sinközöket burkolni nem lehet, mert ezen sin mellett 75 centim. vassaruk alkalmaztatnak, amelyeknél a köveket oly vékonyra kell faragni, hogy azok egyáltalában nem kötnek; ezenkívül az egész sinközök kövezésének egyik oldalán sínes fixpontja, mert a kocsik kerekerei, a sín közepe fele kúposak s így a sinsziglig kövezni nem lehet, hanem körülbelül 4 centim. közt szabadon kell hagyni, aminek következtében a sín között lévő kövezet nem simul a fixponthoz s úgy a villamos kocsik, mint más kocsik közlekedése alkalmával kizökken, a kocsik a sínből kiesnek s forgalmi akadályt idéznek elő. *Ujpest* közíg. előljárási részének minimális kívánsága, a nehézségeit tényekkel szemben az; hogy a vágány teljes hosszában vezersínnel láttassék el, vagy pedig a mostani felépítmény felszedetvén, kövezésre alkalmas más rendszerű vágány fektetessék le. *Zsoldos* János ezen előterjesztését és kívánságát úgy a közigazgatási bizottság mint a vármegye kiküldöttjei magukéva tették. Egyebekben pedig a kiterők jóváhagyatták, a megállóhelyek megállapították meg pedig a »kifelé« és »befelé« menetelt jelző táblákkal. Az István-uti gyógyszerész-tár előtti vasbódé az utlestről eltá-

volítottatott. A Wolfner gyár iparvasutja teljesen rendben taláztatott és helyben hagyatott. Nevezetes, hogy e vasutnál külön kikapcsoló rendszer alkalmaztatik, amely csak akkor kapcsolatik be a vezetékbe, amidőn a tehervonat tényleg közlekedik. Biztonság szempontjából pedig a gyár arra köteleztetett, hogy a vonat előtt egy közege vörös zászlóval haladjon.

— **Az anyalföldi vámsorompó.** Lapunk mult évi 51-ik számában jelentettük, hogy közegünk közigazgatási jegyzője azon kérelmet terjesztette a székes-főváros polgármestere: *Halmos* elé, hogy az anyalföldi vámsorompó oly módon helyeztessek el, hogy *Ujpest* a vámsorompó kikerülésével közlekedhessen a székes-fővárossal. A polgármester a kérvényt, az elemezési és számvéviségi ügyosztályok meghallgatása után, kedvezőleg intézte el s hozzájárulás czéljából a pénzügyi igazgatósághoz tette át, ahol mint lapunkat értesítik, a kérdés *Ujpestre* nézve szintén kedvező elintezést nyert.

— **Iparhatósági megbizottak.** Mult évi december hó 31-en ejtették meg *Csepreghy* Pál iparhatósági biztos elnöke mellett azon iparhatósági megbizottak választása, akik a f. evben a tanonc-iskolákat és az iparos tanoncokat fogják ellenőrizni. Megválasztottak: *Heindl* János, *Vankó* István, *Schwanga* János, *Lagler* Ferenc, *Horn* Ferenc, *Ifj. Szalay* István, *Jóó* Ferenc, *Gáspár* Antal, *Esztergályos* Ferenc és *Teuchner* Henrik. A megbizottak f. hó 6-án tartják alakuló gyűlésüket.

— **Áthelyezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Darkó* Béla dobsinai állami polgári iskolai segédtanítót, jelenlegi minőségében az újvári állami polgári fiúiskolához helyezte át.

— **A karacsonyi műtárlat** nem eredményezett olyan fényes sikert, mint amilyennel a műtárlat rendezői kecsegtették önmagukat és a kiállító művészeket, mindazonáltal a székes fővárosi műtárlatok hasonló eredményeivel szemben, az újvári szerény siker sem megvetendő. Elkelt ugyanis összesen tizenegy kép, amelyeket *Linek* Lajostól, *Pörgétől*, *Rubovits* Pálától, *Pálya* Carolustól és *Pálya* Celestinustól vásárolt meg: *dr. Kálmán* Ödön, *Lőwy* Ernő, *Leiner* Simon, *Erben* Samu (3-mal), *Jónás* Emil (2-öt), *Sonnenfeld* Miksa, *Odór* E. urnó (Budapestről) s *Frey* Gusztáv. Lehet, hogy a kiállító művészek összességükben jobban jártak volna, ha elfogadják azt a komoly ajánlatot, amely az egész műtárlat megvételére vonatkozott, s komoly oldalról tételt, így azonban az egyes kiállítók jártak jól s az is valami.

— **Beomlott tüzi fal.** Kellemetlen meglepetésben részesültek a Tel-utca 9/b. számú háznak lakói *Szilveszter* éjjelen. A vályogból épült háznak tűzfala ugyanis az enyhe időjárás következtében olvadó hó leveletől átmedvesülvén, nagy robajjal lezuhant. A közíg. mérnökét meg az éjjeli órákban zavarta ki az omlás színhelyére a rendőrség, ahol is beható vizsgálat után, a háznak haladéktalan lebontása rendeltetett el.

— **Ismeretlen öngyilkos.** F. hó 2-án reggel hét órakor *Kaposztas*-Megyeren, a gróf *Károlyi*-fele pusztán túl, a szántóföldön, a munkás osztályhoz tartozó fiatal emberre bukkantak, aki atlott fejjel eszméletlenül feküdt a földön. Mellette hatóvetű forgópisztoly hevert, amelyből egy golyó hiányzott. A szerencsétlen fiatal embert, akinek személyazonosságát nem tudták megállapítani, a gróf *Károlyi*-fele kórházba szállították.

— **22 gyanus ember.** A rendőrség a f. é. első napján razzia't tartott s a munkakerülő, csavargó, a közbiztonságot veszélyeztető gyűlevész népség közül az újvári kerületi kapitányság területén 22 egyént tartóztatott le. A székes főváros összes kerületeinek a területein éppen 500 vagabundus fogatott el.

— **Neprajzi mozgalom.** Az újvári állami anyakönyvekbe a mult évi december hónapban 111 születési-, 68 halálozási eset jegyeztetett. Házasságot kötött 25 pár. Az egész 1899. évben bejegyeztetett: 1730 születés, (1898-ban 1680) 1002 halálozás, (1898-ban 894) és 450 házasság (1898-ban 375).

— **Szilveszter-estélyek.** Aki tehette: vidám társaságban bucsuzott el az ó-esztendő től s borpohárral a kezében üdvözölte az újévet. A Szilveszter-estélyek közül pompásan sikerült az újvári »Dalkör« estélye, vigan mulattak az újvári »Polgári kaszinó«-ban is

ahol harmonika mellett reggelig táncoltak az — asszonyok, de legsikerültebb estélye volt az újpesti »Közművelődési kör«-nek amelyről azonban szellemes munkatársunk »Krix-Krax« számol be lapunk mai tárcájában.

— **Nyilvános nyugtázás.** A »Nándor« egyesület 1899. július hó 23-án tartott zászló-felavatási ünnepélyéhez még a következők adományoztak: Zapcsek József, Özv. Siadek Alajosné, Wittner Antal, Feldmann József 5—5 frtot. Giszinger József, Akerl János 4—4 frtot. Jung Antal, Schneider József, Ziegler József, Garay Ferencz 3—3 frtot. Csillagi Lajos, Bázlik Mihály, Csepessányi Bela, Ziegler Róza, Kicherer Vilmos, Schröder Róza, Franck Ferencz, Frauck János, Burghardt Mária, Piss Miklós 2—2 frtot. Korányi Jenő, Halasy Gyula, Schlaffer Károly, Schvarecz Mór, Balogh Ármin, Balázs Imre, Králl Tamás 1.50—1.50 frtot. Schrottenbaum Kajetan, Scheiber Salamon, Hausmann József, Warczel Antal, Barath Lajos, Arany József, Kreis József, Wannscsek Károly, Dragun János, Szimon László, Fritz Márton, Vogel Károly, Wittmann Mária, Kern Ferencz, Öll Terecz, Molcsányi József, Trausilek Antal, Schingler Ignác, Zelenka József, Balla Katalin, Ihring Antal, Rivát Antal, Felt József 1—1 frtot. Jasznik Zsumanna, Kreis Magdolna, Szántek Mária, Veisz Antal, Veisz Anna, Finster József 50—50 krt. és Mayer Károly 2 frtot., mely adományokért köszönetet mond az egyesület vezetősége.

— **Táncvizsgálat.** Az újpesti állami polgari leányiskola növendékeinek f. évi január hó 7-én délután 4 órakor lesz az intézet tornatermében Rotter Malvin táncmesternő vezetésével a táncvizsgálata. A növendékek ez alkalommal 18 különböző táncot fognak bemutatni.

— Az újpesti önk. tűzoltó főparancsnok

évi jelentése. Újpest község területén 1899 január 1-től december 30-ig 33 tüzeset fordult elő. És pedig: 7 kemény, 1 szalmakazal, 5 tető, 1 asztalos-műhely, 2 gyár, 3 pince, 3 kamra, 1 ganaj, 1 istálló, 1 bolt, 3 szoba, 1 fa-telep, 1 fa-raktár, 1 Acetelingáz-robbanás, melynél 4 ember súlyosan megsebesült. Gyakorlat volt: 25 rendes, 1 zárgyakorlat és 8 iskola. Színházi őrség tartatott 31. Bevétel az 1899. évben az Egyed-fele szeszgyárból 10 frt. Kiadás az 1899. évben az újruhák beszerzésére 154 frt. Sajnos az egyesületnek eddig nin-

csenek pártoló tagjai. *Schöber* Károly főparancsnok.

Szerkesztői üzenetek.

Zoltán urnak. Más a végrehajtás és más az árverés. Az elsőt nem szokták közzé tenni. Az árverések közzétételéhez pedig joga van minden lapnak, (tessék a budapesti lapokat megnézni) ahhoz nem kell külön ügyvédi megbízás. Az ügyvéd urak máskülönben is nem a lapokból, hanem a bíróságoktól szokták értesítéseiket beszerezni. Az a hír tehát ne aggassa önt, amint hogy nekünk se imponál.

Előfizetési felhívás

„Képes Családi Lapok“

szépirodalmi és ismeretterjesztő képes hetilapra.

A »Képes Családi Lapok« olyan szellemben és irányban van szerkesztve hogy ifju és öreg külön s együttvéve élvezettel olvashatja.

A »Képes Családi Lapok« minden évben *négy* külön beköthető regényt ad ingyenes mellekletül előfizetőinek.

A »Képes Családi Lapok« boriteka szellemes és szórakoztató csevegések illetve kérdések és feleletek tárháza és így az előfizetők díjtalanul közölhetik gondolataikat az »Előfizetők postájá«-ban.

A »Képes Családi Lapok« előfizetési ára a »Hölgyek Lapja« című divatlappal és a külön beköthető »Regénymelléklet«-tel együtt:

Egész évre — — — — 6 frt — kr.

Félévre — — — — 3 frt — kr.

Negyedévre — — — — 1 frt 50 kr.

A »Képes Családi Lapok« annak, a ki az előfizetési összeget és azonkívül még 80 kr. csomagolási és postaszállítási díjat egyszerre beküldi, elismerésül még külön 4 legújabb regényt küld ingyen és bérmentve.

A »Képes Családi Lapok« mutatószámokat ingyen és bérmentve küld mindazoknak, a kik eziránt — legcélszerűbben levelezőlapon — hozzáfordulnak.

A »Képes Családi Lapok« kiadóhivatala

Budapest, V., Vadász-utca 14. (Saját házában.)

3—5

É r t e s i t é s .

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek becses tudomására adni, **hogy teljesen ujonnan felépült, megnagyított és ujonnan berendezett**

PANNONIÁHOZ

czimzett **kávéházamat** Arpád-ut 48. szám alatt augusztus hó 10-én megnyitottam.

Nagyérdemű közönség! Mielőtt e nagyobb szabásu helyiséget igen tisztelt vendégeim becses rendelkezésére bocsátottam, bátorkodom felemlíteni, hogy sem költséget, sem fáradságot, sem pedig időt nem kimélve főttörekvésem oda irányult, miszerint a főváros legnagyobb és legfényesebb kávéházaival minden tekintetben a versenyt kiállhassam és ebből kifolyólag a kor haladásával lépést tarthassak.

Tudva pedig azt, hogy Újpest nagyrabecsült közönsége mindenkor becses támogatásával ajándékozott meg, — iparkodni fogok ezt csekélységemtől telhetőleg ezután is méltányolni a szerint, hogy ugy a kényelem, mint az egészség szempontjából, kellemes szórakozást nyujthassak, valamiut kifogástalan és előzékeny kiszolgálással, mindenféle tekintetben méltó legyek továbbra is igen tisztelt vendégeim nagyrabecsült pártfogására.

Naponta kitűnő cigányzene, kifogástalan italok, hideg ételek, a legújabb tekeasztalok, mindenféle szórakoztató játékok valamint az összes hazai és külföldi napi- és hetilapok.

A legpontosabb kiszolgálásról biztosítva nagyon tisztelt vendégeimet, ismételve azon alázatos kérésemet, hogy becses támogatásukkal engem továbbra is megajándékozzon méltóztassanak.

Kiváló tisztelettel

Allandó bérkocsi-állomás Deicht Gézától.

Feldmann József

a »Pannonia« kávéház tulajdonosa.